

Prešovská univerzita v Prešove
Inštitút rusistiky
Filozofická fakulta
Akademický senát FF PU
Ul. 17. novembra 1, 080 78 Prešov

Sylabus predmetu

Kód: 1IRU/DEJRU/22 Názov predmetu: Dejiny a kultúra Ruska

Vyučujúci: prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.

streda, miestnosť č. 452

10:40 - 11:25

Druh vzdelávacích činností: Prednáška (online 13:15 – 14:00), Seminár

Metóda vzdelávacích činností: Kombinovaná

Počet kreditov: 4

Záverečné hodnotenie:

Predmet je ukončený skúškou.

V priebehu semestra študent/ka spracuje, na seminári predstaví elaborát – prezentáciu a seminárnu prácu odovzdá na seminári. Počas skúškového obdobia absolvuje vedomostný test zameraný na kontrolu zvládnutia problematiky z oblasti teoretických okruhov prednášok uvedených v osnove predmetu a úlohy zamerané na aplikovanie teoretických vedomostí v praxi.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a vedomostného testu.

Osnova predmetu:

Kyjevská Rus, jej postavenie v Európe a Ázii, prijatie štátneho náboženstva, jej kultúra.

Rozklad Kyjevskej Rusi, vznik „údelných“ kniežatstiev.

– Vpád Mongolov do Východnej Európy, ich vplyv na vývoj v tejto časti sveta. Zlatá horda a Ruské kniežatstvá v nej.

– Moskva ako nové centrum zjednocovania Ruského štátu. Koniec Zlatej hordy a prvé ruské cárstvo. Obdobie opričniny, „smuta“, „samozvanstvo“ a poľská agresia, druhé národné „opolčenie“. Nástup Romanovovcov na ruský trón.

– Vytvorenie Ruského impéria, reformy Petra I.

– „Popetrovské“ obdobie. Osobitosti vývoja ruského Impéria v rokoch 1725 – 1762.

Absolutizmus Kataríny II. Úspechy ruskej

diplomacie a ruských ozbrojených síl, pripojenie nových území, nové administratívno-

hospodárske usporiadanie krajiny.

- Vláda Pavla I., posledný palácový prevrat Alexandra I., Napoleonova agresia, vlastenecká vojna 1812 r. Nepokojné 19. storočie, snahy o reformy, Dekabristi, zrušenie nevoľníctva, socialistické hnutie, rusko-japonská vojna. 20. storočie – historické udalosti a formovanie zlatého obdobia ruskej literatúry.
- Vypuknutie 1. svetovej vojny, jej vplyv na situáciu v Rusku, revolučný rok 1917 a jeho vplyv na ďalší vývoj udalostí. Občianska vojna a zahraničná intervencia, vytvorenie Zväzu sovietskych republík.
- Centralizácia moci v rukách politickej komunistickej špičky, kolektivizácia a industrializácia krajiny. Nadviazanie diplomatických vzťahov sovietskeho štátu, vznik policajného štátu, politické čistky, vypuknutie 2. svetovej vojny.
- Veľká vlastenecká vojna, jej priebeh a tradícia v Sovietskom zväze a RF, kredit ZSSR po druhej sv. vojne, vzťahy so Západom. Vytvorenie socialistického bloku vo Východnej Európe.
- Smrť Stalina a nástup liberálnejšej vlády. Vnútná a zahraničná politika ZSSR do pol. 80. rokov.
- Obdobie tzv. „Ottepeli“ a jej význam pre ďalšiu liberalizáciu spoločnosti.
- Obdobie tzv. „Zastoja“, legislatívne zmeny v politickom systéme ZSSR v 70. rokoch 20. st.
- „Perestrojka a glasnosť“, zánik Sovietskeho zväzu, vytvorenie Ruskej federácie. Národnostná politika po páde ZSSR, vznik SNŠ a prezentácie novo vzniknutej RF na medzinárodnej úrovni.

BARSENKOV, A. S., VDOVIN, A. I. 2005. Istorija Rossii. 1917 – 2004. Moskva: Aspekt Press.

GUMILOV, L.N. 1994. Ot Rusi k Rossiji. Moskva: Ekopros.

GUZI, Ľ. N. 2017. M. Karamzin - avtor pervoj "čitabel'noj" "Istorii" Otečestva" v duše "ritoriko-deklamacionnoj prozy" vo vremen nadloma monarchičeskich cennostej. In: Zlomová období ruské kultury z pohledu literatury (Karamzin, Leskov, Merežkovskij, Babel). Brno: Česká asociace slavistů, s. 31-41.

GUZI, Ľ., SIPKO, J., MERTOVIČ, N., BLAHO, M. 2017. Historizmy ako predmet lingvokultúrnych skúmaní: vysokoškolská učebnica. Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. GUZI, Ľ. 2016.

Osnovy lingvokulturogičeskich opisaniij i istoričeskich realij russkogo jazyka I: kompendium po istorii Rossii do 1917 goda. Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.

KARAMZIN, N.M. 1988. Istorija Gosudarstva Rossijskogo. T. 1-4. Moskva: reprint Sankt Peterburgského vydania 1842.

KLUČEVSKIJ, V.O. 1993. Russkaja istorija – polnyj kurs lekcij v 3 tomach. Moskva: Mysl'.

RODIN, I.O., PIMENOVA, T.M. 2000. Vsja istorija v odnom tome. Moskva

ŠVANKMAJER, M., VEBER, V., SLADEK, Z., MOULIS, V. 1995. Dějiny Ruska. Praha: Nakladatelství LN.

KOSTOMAROV, N. 2005. Russkaja istorija v žizneopisaniijach jejo glavnejšich dejatelej. Kniga 1 a 2. Moskva: Eksmo.

MILOV, L.V. (pod. red.) 2006. Istorija Rossii s drevnejšich vremion do konca XVII veka. Moskva: Eksmo.

MILOV, L.V. (pod. red.) 2006. Istorija Rossii XVIII-XIX vekov. Moskva: Eksmo.
SOLOVIOV, S. M. 1988. Sočinenija v vosemnadcati knigach. Moskva: Mysl'.
SUBTEL'NYJ, O. 1993. Ukraina. Istorija. Kiiv: Lybid'.
Diela uvedených klasikov N. M. Karamzina, S. M. Soloviova, V. O. Kľučevského a iných sú
voľne dostupné dostupné z: [http://az.
lib.ru/s/solowxew_sergej_mihajlowich/](http://az.lib.ru/s/solowxew_sergej_mihajlowich/)
– http://az.lib.ru/k/karamzin_n_m/
– http://az.lib.ru/k/kljuchewskij_w_

Aktualizácia 17.2.2025